

PARIS – NOVI SAD

GALERIE DU CENTRE: 40 GODINA STRASTI (1976–2016)

27.april – 27. maj 2017.

Otvaranje: četvrtak 27. april 2017. u 20h

Koordinator MSUV: Radovan Jokić

Međunarodna izložba “Pariz–Novi Sad / Galerie du Centre: 40 godina strasti (1976–2016)” predstavlja početak saradnje Muzeja savremene umetnosti Vojvodine i poznate pariske galerije “Galerie Du Centre”, osnovane još 1973. godine. Na izložbi će biti prikazana umetnička scena iz Francuske, Velike Britanije, SAD i Poljske, koju zastupa Alan Mataraso, a koja se bavi narativnom figuracijom i Pop artom.

Projekat će ispitivati odnos Muzeja i privatnih kolekcija, umetnosti i tržišta, te pozicije slikarske umetničke scene danas.

Umetnici koji će se predstaviti u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine su: Bernar Askal, Danijel Otuar, Derek Bošjer, Orel de la Kadjer, Kristof Kompijano, Entoni Donaldson, Gratalu, Gijomar, Džen Havort, KRIKI, Morterol, Bernar Drajfus, Emanuel Proveler, Piter Saul, Fernand Tesije, Mišel Tisbla.

PRATEĆI PROGRAM IZLOŽBE

Predavanje:

Muzeji i privatne kolekcije_ umetnost i tržište danas

petak, 28. april 2017. u 18h, Kino sala MSUV

Na predavanju govore:

Alain Matarasso, galerista

Lydia Harambourg, istoričarka umetnosti

Renaud Faraoux, istoričar umetnosti

Slikari: **Compiano, Donaldson, De La Cadiere, Ascal, Gyomard**

Kolekcionari: **Roger, Rozange i Buono**

Istorijski gledano, pokret narativne figuracije je nastao u Parizu 1964. godine prilikom izložbe „Mitologije svakodnevnice“ koju su priredili Bernar Ransijak i Erve Telemak, sa željom da ponude alternativu različitim apstrakcijama koje su tada dominirale na međunarodnoj umetničkoj sceni. Njima će se pridružiti Peter Klazen, Žak Monori, Eduardo Arojo, Žil Ajo, Antonio Rekalkati, Valerio Adami, Ero, Anri Kijeko, Žerar Fromanže... čiji su se radovi pojavili kao evropski odgovor na Pop-art, koji je bio u pivoju. Alen Mataraso se istinski zanima za taj pokret od kraja 70-ih godina, a naročito od izložbe koju su organizovali kolekcionari Filip i Karlota Šarme u Akademiji lepih umetnosti u Parizu. On to ovako objašnjava: „Slikar Deni Rivijer je bio moja prva faza, moj stepenik ka narativnoj figuraciji. Potom sam pratio rad umetnika koji imaju manje ili više veze s pokretom; preko Žerara Gijomara došao sam do Žan-Pola Šambasa, Ermana Braun-Vege, Kristijana Bujea, Le Bulša, Bernara Morterola, Mišela Tisblata, Tadinija, Spadarija. Po uzoru na situacionizam, koji je zagovarao zaplenjivanje slika iz reklama i stripova, protagonisti narativne figuracije se isto zauzimaju za veselu, zajedljivu, duhovitu, odgovornu i inventivnu estetiku. Jedna od preokupacija ovog širokog pokreta, koji izlazi iz istorijskih okvira, jeste ponovno preuzimanje kritičke i političke funkcije slikarstva... Razlog mog interesovanja za Pop-art i narativnu figuraciju, takođe počiva u činjenici da sam ja sin imigranata. S ovim umetnicima ja donekle branim svoju kastu. Zagovaram umetnost pristupačnu svima – umetnost naroda za narod.“

Izložba Muzeja savremene umetnosti u Novom Sadu prikazuje važne događaje Galerije „Centar“ i vodi nas u avanturu koja traje više od 40 godina, kroz živu i bogatu umetničku scenu Francuske

Od 70-ih i 80-ih godina XX veka Francuska i Evropa su se po uzoru na SAD otvorile za savremenu umetnost više nego ikada ranije. To je doba kada ima sve više novih muzeja, umetničkih centara, regionalnih fondova, galerija, izložbi, seminara... Kako razumeti, ili prosto tumačiti, kreativnu delatnost čije su forme mnogobrojne i raznorodne, dok naš pogled neprestano trpi vizuelno nasilje medija, reklama, interneta u svetu koji je na svakom koraku prepušten digitalnim slikama. Upravo tu uviđamo značaj galeriste jer je na prvom mestu njegova uloga, da krči puteve u nepoznato i da osvešćuje. Alen Mataraso je više pristalica pažljivog i pronicljivog posmatranja nego instinktivnog biranja.

„Moja specijalnost je drugi pogled! Izložbe se nižu, ali mi ih zaboravljamo jer vreme brzo prolazi, skrajnemo važne umetnike pamteći jedino umetnika koji je bio predstavnik novog pokreta. Moj cilj je da zarad istorije umetnosti izdvojim one koji su usput zaboravljeni! Volim da ponovo otkrivam te zaboravljene umetnike, a tu mora da stupi na snagu ‘drugi pogled’ kako bi se istakli umetnici koje je trebalo uzeti u obzir, ali su nam promakli. To je moja strast, ima mnogo toga što treba ponovo otkriti.“

Osnovana 1973, *Galerie du Centre* zagovara i predstavlja umetnike koji se, pre svega, bave narativnom figuracijom i Pop-artom. U poslednje vreme, galerija teži istražiti detaljnije englesku istoriju Pop-arta kao i novi trend u nastajanju: žene pionirke međunarodnog Pop-arta.

Umetnici koji će se predstaviti u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine su: Bernar Askal, Danijel Otuar, Derek Bošjer, Orel de la Kadjer, Kristof Kompijano, Entoni Donaldson, Gratalu, Gijomar, Džen Havort, KRIKI, Morterol, Bernar Drajfus, Emanuel Proveler, Piter Saul, Fernand Tesije, Mišel Tisbla.

BIOGRAFIJE UMETNIKA

Bernar Askal se oduvek uporedno bavio slikarstvom, muzikom i poezijom. Njegovo vizuelno stvaralaštvo, koje je kritičar Žoze Pjer podržao od samih početaka, bilo je u saglasju s ciljevima nadrealista i narativne figuracije, naročito u pogledu njihovog nastojanja da objedine političko i estetsko promišljanje. Od sredine 80-ih godina preispituje svoj slikarski izraz, unoseći u njega postupke bliske aleatornim. Njegova dela izlagana su na brojnim samostalnim izložbama u Parizu – od 1970. u Galeriji „Ranlag“ (Galerie du Ranelagh) do 2015. u Galeriji „Centar“ (Galerie du Centre). Obožavalac pevane poezije, Bernar Askal je 1997. godine komponovao muziku i snimio izvođenja pesama nadrealista (Benžamena Perea, Džojns Mansur, Žana Arpa, Filipa Supoa...), a potom je 2000. to učinio i s pesmama osnivača Pokreta crnaštva (Emea Sezera, Leopolda Sedara Sengora, Leona Gontrana Damasa). Godine 2013. objavio je i muzičke interpretacije pesama Pabla Pikasa, a 2017. i pesama Pjera Mak Orlana.

Danijel Otuar je rođen 17. septembra 1943. u Lilbonu. Godine 1953. nastanjuje se u Ruenu, u četvrti Martenvil. Ceo grad je jedno nepregledno polje ruševina koje tek počinje da se oporavlja od savezničkog bombardovanja 1944. U ovom nadrealističkom dekoru igra se s vršnjacima, inspirišući se scenama iz filmova koji se prikazuju u lokalnim bioskopima. Ovi prvi filmovi u boji, pristigli s druge strane Atlantika, donose „Legendu o Americi“. Sa četrnaest godina otkriva kopiju Tuluz-Lotrekove slike u Mulen Ružu. Za tinejdžera čija se kultura ograničavala na bioskop i stripove, to je predstavljalo pravo otkriće. Stil i delo Tuluz-Lotreka spontano ga privlače i postaju vrata za njegov ulazak u svet umetnosti. Student Akademije likovnih umetnosti u Ruenu već od 16. godine, Danijel Otuar uporedno studira slikarstvo, unutrašnju arhitekturu i marketing. Godine 1980. Alen Mataraso, direktor Galerije „Centar“ u Parizu, izlaže Otuarovo platno *To Paint or not to Paint* na Međunarodnom salonu savremene umetnosti (FiaC) u pariskom „Gran Paleu“. To je početak duge saradnje umetnika i njegovog trgovca. U ovoj galeriji, koja mahom zastupa narativnu figuraciju i engleski Pop-art, umetnik nalazi odgovarajuću podršku.

Derek Bošjer, rođen 1937. u Portsmutu, engleski je Pop-art umetnik, slikar, crtač i fortograf. Derek Bošjer je započeo studije umetnosti u Somersetu, u umetničkoj školi „Jeovil“ (Yeovil School of Art), gde boravi od 1953. do 1957. Od 1957. do 1959. služi vojni rok u Sariju i vanredno pohađa kurs na umetničkom koledžu „Gilford“ (Guilford College of Art). U tom periodu počinje da čita Maršala Makluena, Vansa Pakarda i Džona Keneta Galbrajta, čime stiče oruđe za promišljanje savremenog sveta. Od 1959. do 1962. Derek Bošjer studira na Kraljevskom umetničkom koledžu (Royal College of Art) u Londonu. Tokom studija upoznaje Dejvida Hoknija, Alena Džounsa i Pitera Filipasa. Pripada drugoj generaciji pokreta Pop-arta, koji su oko 1952. godine pokrenuli engleski umetnici poput Ričarda Hamiltona ili Eduarda Paolocija. od 1959. do 1962. učestvuje na izložbi Young Contemporaries, na kojoj su prikazana dela Dejvida Hoknija, Pitera Blejka, Patrika Kolfilda, Alena Džounsa, Pitera Filipasa i R. B. Kitaja, perjanica Pop arta. Godine 1962. pojavljuje se rame uz rame s Piterom Blejkom, Polin Boti i Piterom Filipsom u BiBi-Sijevom dokumentarcu Pop Goes the Easel Kena Rasela.

Oreli de la Kadjer, francuska umetnica, rođena je 16. septembra 1968. godine u Bajonu. Slikarstvo Oreli de la Kadjer nalik je na nju samu – lepo, zabavno, puno boja, provokativno, neprocenjivo, eksplozivno! Nakon što je u Parizu bila jedan od kolovođa umetničkog skvota u broju 59 u ulici Rivoli, nije podlegla lakom šarmu talasa strit-arta. Naprotiv, dala je formu svom univerzumu, usavršila jednomerne nanose boja, fluorescentne konturne linije i lične, upečatljive slogane.

Kristof Kompijano je rođen 1979. Vrlo rano insipirisan grafitima i školskim posetama muzeju, traži da ga upišu na časove crtanja sredom popodne, a potom se prihvata i studija umetnosti, isprva u Školi za vizuelne komunikacije (L'eCV) u Parizu, potom od 2000. do 2003. na Akademiji likovnih umetnosti u Perpinjanu i konačno na Akademiji likovnih umetnosti u Parizu, gde stiče diplomu u junu 2007. U Parizu 2009. godine Frederik Rulet i Galerija „Les singuliers“ organizuju njegovu prvu samostalnu izložbu *Crash*. Potom, 2010. upoznaje Alena i Sabin Mataraso, koji organizuju više njegovih samostalnih i grupnih izložbi, kao i redovna učešća u postavkama umetničkog salona „Art Elysées“. Godine 2011. pariska Galerija „La tour“ priredila mu je samostalnu izložbu i od tada redovno izlaže u Galeriji „Centar“.

Entoni Donaldson je rođen 1939. godine. Iako Donaldson nije studirao na Kraljevskom koledžu za umetnost, njegovo prijateljstvo s Patrikom Kolfildom, Alenom Džounsom i Piterom Filipsonom direktno ga vezuje za grupu studenata ove akademije, začetnika pokreta Pop- arta u Londonu. Godine 1962. Donaldson razvija uprošćeni prikaz ženske figure, koji će obeležiti njegovo stvaralaštvo tokom narednih nekoliko godina. Mlade, u punoj formi, ove žene izazivaju snažan utisak svojim ambivalentnim pozama, a slike gotovo da šokiraju posmatrača. Čak i kad su obučene u kupaće kostime ili kad nam pokazuju samo lice, i tada prvo primećujemo ogoljenu površinu njihovog savršenog tela. Crte njihovih lica su uprošćeno prikazane kako bi se naglasilo da nisu u pitanju portreti stvarnih žena, nego sublimirane slike nastale u duhu jednog mladog čoveka. Ove pinap predstave striptizeta i stareleta uvlače nas u svet užitka, u postojanje obeleženo dubokom dokolicom i zabavom bez kraja, i kao takve savršeno odslikavaju duh vremena nakon posleratne oskudice. Poput Hoknija, Donaldson sanja o lagodnom životu pod suncem na jugu Kalifornije, te od 1966. do 1968. dom nalazi u Los Anđelesu. Američko iskustvo dodatno će učvrstiti smelu jednostavnost njegovih kompozicija i centralno mesto dato jednomernim nanosima zasićenih boja. Donaldsonovi radovi su prisutni na svim međunarodnim izložbama posvećenim Pop artu i u svim publikacijama koje se bave ovim pokretom. Donaldson živi i radi na relaciji London – jug Francuske.

Gratalu je rođen u Nantu 1935. godine. Nakon što je upisao Visoku umetničku školu u Kašanu (Ecole Normale Supérieure de Cachan) 1960. godine, primaju ga i u Visoku školu likovnih umetnosti u Parizu (Ecole Nationale Supérieure des Beaux-arts de Paris). Kao laureat Francuskog instituta od 1966. do 1967. boravi u madridskoj umetničkoj školi u čuvenoj vili Kasa de Velaskez (Casa de Velázquez). Kao dobitnik nagrade za francusku umetničku stipendiju „Prix de Rome“, 1968. boravi u Vili Mediči (Villa Medici), kojom upravlja Baltus. Nakon povratka, otvara atelje u Parizu i Ševrezu, a od 70-ih godina izlaže svoja dela u Francuskoj i inostranstvu. Ovaj umetnik je izradio brojna monumentalna umetnička dela na otvorenom (mozaike, vitraže, tapiserije, keramiku). Gratalu se svrstava u potomstvo slikara simbolista kojima se divi (Pivi de Šavan, Odilon Redon, Pol Gogen, Munk, Klimt). Snažno je

nadahnut pejzažima iz detinjstva – drvećem, planinama crnim od borova i okeanom kao simbolom večnosti. Slikar suzdržanog izraza, koji snove zauzdava preciznošću, Gratalu nas vodi od nestvarnog ka stvarnom, otkrivajući se kao vrstan kolorista, čije slike isprepletenog, uspinjućeg rukopisa odišu izuzetnom lakoćom. Bića koja na njima srećemo često se nazivaju „duhovima“, a simbolizovana su metalnim, zlatnim ili srebrnim detaljima.

Gijomar je rođen u Parizu 20. novembra 1936. Blizak je pokretu narativne figuracije i učestvovao je na drugoj osnivačkoj izložbi ovog pokreta *Mythologies quotidiennes 2* u Nacionalnom muzeju moderne umetnosti (Musée national d'art Moderne) 1977. godine. Gijomar je svoju tehniku razvio radeći s restauratorima slika, kojima duguje svoju virtuoznu tehniku. Godine 1964. počinje da stvara i vremenom razvija sopstveni vokabular slika inspirisanih svakodnevnim životom, erotskim fantazijama... Preklapanje predmeta i isprepletenih scena svih veličina omogućuje mu da dočara osećaj treće dimenzije. Njegovo delo, koje predstavlja istinsko erotsko prebacivanje s kanala na kanal, putem smislenih metafora i intimnih simbola posuđenih iz sopstvenog libida uspostavlja stanje besmisla, u kojem se kroz igru improvizovanih dodataka, preklapanja, metafizičkih transpozicija, ironičnih grafita i pornografskih vinjeta razara forma. Njegove „plastične fikcije“, kojima se Žorž Perek divio i tekstovima ih propratio, danas predstavljaju neodvojivi deo pejzaža savremenog slikarstva. O tome svedoče i brojne akvizicije i samostalne izložbe. Služeći se romanesknom formom, Filip Kirval je napisao delo o ovom delirijском prikazu slika našeg vremena.

Džen Havort je legendarna umetnica engleskog Pop arta iz 60-ih godina. Svoja prva šivena dela izradila je 1962. godine, u isto vreme kada i Klas Oldenburg, s tim što njena dela predstavljaju likove u ljudskoj veličini, što ranije nije bilo rađeno. Tokom sedme decenije 20. veka bliska londonskoj muzičkoj sceni, sa svojim mužem Piterom Blejkom izradila je omot albuma Sergent Pepper grupe „Bitls“, za koji dobija nagradu Gremi. Nakon toga izrađuje scenografiju i kostime za rok operu Tommy benda „The Who“. Za svoja dela nastala od 1990. do 2016. koristiće posebnu tehniku, pričvršćujući svoja platna na poleđinu okvira i prekrivajući ih plastičnim elementima u cilju postizanja filmskog efekta. njena dela su izlagana u prestižnim galerijama poput „Sidni Dženis“, „Vedington“, „Robert Frejzer“, „Akvavela“...

Kriki je francuski umetnik rođen u Isi-le-Mulinou 1965. godine. I danas predstavlja otelotvorenje pank kulture u savremenoj francuskoj umetnosti. Od 1984. godine učestvuje u sazrevanju onoga što danas nazivamo strit-artom, a blizak je i senzibilnosti pokreta slobodne figuracije, čijem je reformisanju i sam doprineo. Sa 18 godina priklanja se pank pokretu, a 1983. osniva elektro-pank grupu „Les envahisseurs“, u kojoj svira gitaru. Kriki za promociju grupe oslikava postere i izrađuje grafito i stencile po ulicama Pariza. Time učestvuje u nastanku strit-arta, ne ograničavajući se samo na njemu. Čuveni kritičar Oto Han potom ga povezuje s pokretom slobodne figuracije (*figuration libre*). Tokom nastupa benda „Les envahisseurs“ pojavljuju se Krikijeva slikarska dela. Godine 1984. osniva grupu umetnika plastičara „NuKlé-Art“ s Kimom Prisuom. Sledeće 1985. nastaje Fuz (Fuzz), Krikijev imaginarni lik, delom robot, delom polimorfni fetiš, oko kojeg ovaj umetnik gradi ceo jedan izmišljeni univerzum. Njegovo ime Fuz inspirisano je albumom Psychedelic jungle grupe „The Cramps“. Danas Fuz dobija nova lica u različitim medijima – slikarstvu, skulpturi, fotografiji. Pariski Muzej moderne umetnosti dokopao se Fuza u vidu izdanja koje je muzej otkupio.

Morterol je rođen u Parizu 1942. godine. Završio je katoličku gimnaziju u Versaju. Njegov otac, slikar i poštovalac talenta, prenosi mu ljubav prema umetničkom stvaranju, ali odbija ideju da mu sin postane „umetnik“, pod izgovorom da tako neće moći da zaradi za život! Stoga se Morterol upisuje na pravni fakultet, gde će bez prevelikog entuzijazma provesti dve godine! Nakon odsluženja vojnog roka, počinje da radi za francuski ogranak kompanije „Volt Dizni“ (Mikijev almanah), gde postaje šef studija, a paralelno se bavi i slikarstvom! Pod uticajem svog rada na stripu, sasvim spontano se priključuje pokretu narativne figuracije kao i udruženju „Mlado slikarstvo“ (Jeune Peinture), u kojem će, nakon Žerara Fromanžera, obavljati predsedničku funkciju 1974. i 1975. od tada izlaže u Francuskoj i inostranstvu (u Italiji, Belgiji, Holandiji, Španiji...). U svom radu ukazuje na materijalizaciju društva, dok od svojih dela pravi predmet slikarskog preispitivanja – šta slikati, za koga slikati. Za njega delo ne treba više da bude samo predmet koji se posmatra, nego predmet koji se misli! On dovodi pogled u stanje nestabilnosti, upitanosti i, konačno, traženja! Putanja njegovog dela omeđena je naglim promenama pravca, koje naizgled negiraju ono što im je prethodilo, no, ono što bi se u njegovom radu moglo smatrati nizom nelogičnih devijacija predstavlja zapravo samu suštinu njegovog stvaralaštva – nema nikakve sistematičnosti u ovom umetničkom putovanju koje odbacuje teoriju, red, metod i pripadništvo.

OBŽEKTAL_Bernar Drajfus, rođen u Klermon-Feranu 1941. godine i **Klod Punji**, rođen u Sent-Amon-Monronu 1945. godine, sreću se u Parizu, u Visokoj školi likovnih umetnosti (Ensa) 1965. godine. Od tada zajedno učestvuju na grupnim izložbama, a uzajamno poređenje njihovih radova dovešće do građenja čvršće veze, koja će se pretvoriti u istinsko zajedničko stvaranje. U februaru 1976. Bernar Drajfus počinje izradu drvenih polica na zidovima svog ateljea kako bi smestio prve serije prikupljenih činija za supu. U ovom opsesivnom okruženju, susreti Kloda Punjija i Bernara Drajfusa navode ih na razmišljanja koja implicitno ukazuju na potrebu da se ovi predmeti iskoriste u stvaralačkom radu. U prvoj fazi izdvojen je određni broj činija s motivima koji naizgled upućuju na savremenu realnost. Na ovaj način dolazi do potrebe za stvaranjem slikarskog kolektiva. U novembru 1976. nastaje grupa koja dobija ime „**Obžektal**“ (Objectal) i započinje rad na onome što će nazvati „bologizmima“. Kroz svaki čin koji postaje zajednički, zahvaljujući potpunoj saradnji na istom materijalu, individualnost svakog od njih raslojila se u slikarskom diskursu ove grupe.

Emanuel Proveler rođen je u Poljskoj 1918. godine. Preživевši Holokaust, 1948. godine se nastanjuje u Parizu kako bi slobodno slikao. Ubrzo mu dela izlažu Lidija Konti, Denis Rene, Kolet Alendi, a kritika pozdravlja njegov apstraktno-geometrijski stil. Od 1953. se postepeno vraća figurativnom slikarstvu, izazivajući gotovo jednoglasno nerazumevanje kritičara. Gabrijel Bife-Pikabija i Dora Valije braniće njegovu jedinstvenu ulogu u radikalnoj apstrakciji tog doba. Godine 1963, tokom samostalne izložbe u Galeriji „Griř“ u Njujorku, Proveler izlaže svoju „novu figuraciju“, koja će znatno uticati na savremene umetnike. „Interesantno kod njega je to što, iako je stazama jedne nove realnosti za više decenija pretekao Pop art, narativna figuracija i drugi novi realisti, njegovim istraživanjima se ne priznaje status preteče (...) Može biti da se pojavio prerano“, primećuje Denis Ševalije 1971. godine. Žan-Luj Pradel 1976, u okviru izložbe *Svakodnevne mitologije* (Mythologies Quotidiennes) i jednog broja časopisa Opus II, dodeljuje Proveleru mesto prethodnice „narativne figuracije“. Ovaj umetnik je do prerane smrti 1981. godine stvorio opus koji iznenađuje smelošću i predosećajem modernosti, o čemu svedoče sve izložbe i retrospektive koje su mu u međuvremenu bile posvećene.

Piter Saul je američki slikar rođen 1934. godine u San Francisku, u Kaliforniji. Njegovo delo blisko je Pop artu, figurativnoj umetnosti i ekspresionizmu. Od 60-ih godina njegov rad uživa priznanje. Izradio je svega 750 platna. Bio je profesor umetnosti u Ostinu (Teksas). Sa svojom suprugom Sali 80-ih godina se preselio u Čapaku, a potom posle 2000. godine odlazi u Njujork. Njegova dela se nalaze u najznačajnijim svetskim muzejima (MoMa, Metropolitena u Njujorku, Čikaški umetnički institut, Centar „Pompidu“...), kao i u galerijama „Meri Bun“ u Njujorku i „Mihael Verner“ u Nemačkoj i Engleskoj. Uz Vorhola, Lihtenstajna, Raušenberga, Rosenkvista, Veselmana i Dajna predstavlja jednog od prvih američkih Pop art slikara. Benoa Dekron, kustos Muzeja savremene umetnosti u Le Sable d'Olonu, koji mu je posvetio jednu retrospektivu, za njega je u maju 1999. rekao: „Piter Saul žali što se loše stvari uvek odbacuju. Ako se u njih ubaci malo poezije, one postaju umetnost. On čuva dušu deteta koja, kako sa prostodušnošću kaže, ne pristaje njegovim godinama. Voleti filmove strave i užasa, bežati od dobrog ukusa, odgovornosti, ne biti politički korektan, to je ono što mu godi. Uvreda slikarstva i moralizma, istovremeno okrutna i gonska“.

Fernanda Tesijea je vrlo rano privukao svet slikarstva. Svoj talenat je pokazao u Danskoj, tokom boravka u gostinjskoj porodici za prijem dece traumatizovane užasima Drugog svetskog rata. Njegov univerzum je nadahnut ekspresionizmom, a atrofirana tela na platnima kao da obavljaju neki mračni ritual, u kojem se umetnikov crni humor već naslućuje... Ovim je obeleženo njegovo stvaralaštvo na početku 60-ih godina! Postepeno će razbuditi svoju paletu jasnim, smelim bojama, pridružujući se pokretu Pop arta. Njegov mek i precizan potez, nasleđen iz perioda prvih grafika, naglašava jarke, kontrastne boje. Dok se slobodno poigrava mitovima (Marijana, Jovanka Orleanka, Brižit Bardo...), na njegovim platnima i kolažima pinap lepoticе šezdesetih i superheroji mešaju se s predmetima iz svakodnevnog života. Njegova poruka je politička, ali ona dubinski budi i imaginaciju. Godine 1973. dolazi do promene u njegovom stvaralaštvu. Nakon niza putovanja po inostranstvu, na kojima crpi novu inspiraciju osenčenu egzotizmom, ovaj umetnik se posvećuje radovima u tehnici tuša, a njegova paleta doslovce eksplodira. Sama struktura platna postaje čvorište Tesijeovog umetničkog istraživanja; On svoje teme fragmentiše, rastvara... povremeno sklapajući više okvira kako bi stvorio jedno delo. Od 1981. gradi novi dijalog s velikim učiteljima, zabavljajući se poigravanjem njihovim delima, humornim preispitivanjem... ponekad se dotičući i geometrijske apstrakcije, sve do brutalne odluke da okonča svoj život 1988. godine.

Mišel Tisbla, francuski slikar, je rođen 1936. godine u Parizu, gde je i umro 27. novembra 2013. Mišel Tisbla je stvorio jedinstven opus, koji se opire svim pokušajima umetničke klasifikacije. Bio je blizak pokretima koji su obeležili njegovo vreme, naročito pokretu narativne figuracije. Od 60-ih godina Tisbla je izlagao uz Bernara Ronsijaka, Žaka Monorija, Ervea Telemaka i Jana Vosa, ali je ubrzo poželeo da krene drugim putem kako svoje radove ne bi podređivao bilo kakvim zahtevima grupe. Njegova dela predstavljaju neprekidan dijalog između figuracije i apstrakcije; odraz su škole koju je prošao kod Andrea Lota i Robera Lapužada. Istovremeno i pijanista, kao i pasionirani poklonik džezza, od ove muzike načiniće jednu od tema svog slikarstva. Rođen u porodici poljskog porekla, Mišel Tisbla 1965. postaje đak Andrea Lota. Nakon služenja vojnog roka u Alžiru 1960. godine, priključuje se ateljeu Robera Lapužada. Smatran bliskim narativnoj figuraciji, Mišel Tisbla je tokom 1968. radio s bolesnicima u jednoj psihijatrijskoj bolnici. Početkom 70-ih sreće Raul Žana Mulena, kritičara na čelu umetničke direkcije komunističke partije iz Vitrija. Preko njega učestvuje na konkursu u Vitriju i 1972. osvaja prvu nagradu za svoje delo Veliki pasaž (Le grand passage) iz 1970. naredne godine Mišel Tisbla postaje član žirija, što i ostaje sve do 1990. Tokom 80-ih

predaje slikarstvo i istoriju savremene umetnosti u školi arhitekture u Versaju. Godine 1990. odlikovan je ordenom reda umetnosti i književnosti u rangu oficira.

(Tekst iz kataloga izložbe)

.-----

Kontakt office: 021 526 634